

פנינים לפרשת פיקודי

מאת : עזרא מרומ

1. על המשכן נאמר "ויעשו בני ישראל..." (לט, לב).

שואל אור החיים הקדוש : מדוע כתוב שבני ישראל עשו (בלשון רבים), והרי רק בצלאל עשה? ומשיב - שלוחו של אדם כמותו (ברכות לד ע"ב), כביכול כל ישראל עשו, על אף שלא שלחו אותו במפורש, הם הסכימו עליו.

את ענין הערבות מצינו בתורה בפסוק (ויקרא יט, יח) 'ואהבת לרעך כמוך', לצד שהזולת הוא כמותך,

באמצעותו אתה משלים את שלימותך, ואינו אחר, אלא אתה עצמך וכאחד מחלקיך.

וכן מצאנו שהקב"ה ציווה תרי"ג מצות, שלא ניתן שאדם אחד יוכל לקיים את כולן, שהרי יש מצוות עשה

בכהנים שישראל אינו יכול לעשותם ויש מצוות לישראל שאינם בכהנים וכן בלויים וכן בנשים ואין יחיד יכול

לקיים ולהשלים את כל תרי"ג המצוות.

אלא ודאי שתתקיים התורה ע"י הערבות ועל כן כתוב כאן "ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה'", כינה את

כולם יחד מעשה, הגם שחלקם הביאו נדבה וחלקם עשו מלאכה, יאמר על כללותם שעשו הכל.

2. על הכתוב " ויעש בצלאל" מפרש רש"י " לפי שמסר את נפשו על המלאכה יותר משאר החכמים

נקרא. בשעה שאמר לו הקב"ה למשה לך אמור לבצלאל עשה לי משכן, ארון וכלים הלך משה והפך את

הסדר ואמר לועשה ארון וכלים נמשכן. אמר לו בצלאל: מנהגו של עולם אדם בונה בית ואח"כ מכניס

לתוכו כלים ואתה אומר לי אומר לי עשה ארון ואח"כ משכן. כלים שאני עושה לאן אכניסם? שמא כך אמר

לך הקב"ה : עשה משכן, ארון וכלים. אמר לו משה: שמא בצל אל היית וידעת" . זו משמעות השם בצלאל.

מסירות הנפש שלו מתבטאת בכך ששסיכן את עצמו מהיותו מורה הלכה בפני רבו שחייב מיתה על כך

(לפי הגמרא ברכות ל"א)

3. בתיאור בנין המשכן מופיע הפועל עשיה (בוריאציות שונות) : ועשו, ועשית, ועשה וכו'. את סיבת הדבר

מסביר האברבנאל שזה כנגד 248 (=רמ"ח) איברים שיש לאדם, ללמדנו שיעשה מצוות בכל אחד

מאיבריו שהרי יש רמ"ח מצוות עשה כנגד כל איבר שבאדם : יש מצוה המבוצעת ביד בראש, ברגל וכו"